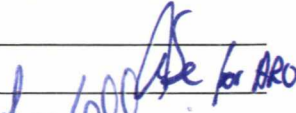
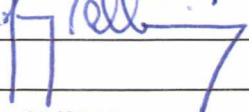

Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Statkraft Varmer AS		Middelthuns gate 29
Fylke/kommune:	Narvik kommune/Nordland fylke		Postboks 5091 Majorstua 0301 OSLO
Ansvarlig:	Arne Olsen	Sign.: 	Telefon: 22 95 95 95
Saksbehandler:	Jørgen Kocbach Bølling	Sign.: 	Telefaks: 22 95 90 00
Dato:	01.09.2011		E-post: nve@nve.no
Vår ref.:	NVE 200804111- 34	KE: 28/2011	Internett: www.nve.no
Sendes til:	Statkraft Varmer AS, Narvik Fjernvarmer AS, Daimyo Energi AS og Narvik kommune		Org. nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 0827 10 14156

Statkraft Varmer AS – Søknad om konsesjon for fjernvarmeanlegg i Narvik – Sammenfatning av høringsuttalelser og bakgrunn for vedtak

Innhold

Innhold.....	1
1 NVEs vedtak.....	2
2 Søknaden	2
2.1 Historikk	2
2.2 Presentasjon av søknaden	2
3 Rammer for NVEs konsesjonsbehandling av fjernvarmeanlegg	3
3.1 NVEs myndighetskompetanse.....	3
3.2 Øvrige rammer for NVEs saksbehandling.....	4
4 NVEs behandling av søknaden	6
4.1 Høring.....	6
4.2 Tilleggsinformasjon	6
5 Innkomne høringsuttalelser og tiltakshavers kommentarer	6
5.1 Merknader til søknadene.....	6
5.2 Tiltakshavernes kommentarer til innkomne uttalelser.....	8
6 NVEs vurdering av omsøkte fjernvarmeanlegg.....	10
6.1 Prosjektomfang og kundegrunnlag	10
6.2 Tidsplan for tiltaket.....	12
6.3 Plassering og utforming av varmesentral.....	12
6.4 Utbygging fjernvarmenett.....	13
6.5 Teknisk løsning.....	14
6.6 Biobrensel til anlegget	14
6.7 Gjennomføringsevne, selskapsstruktur og daglig drift	15
6.8 Samfunnsøkonomiske vurderinger	15
6.9 Klimavirkninger.....	16
6.10 Avfall, lukt, utslipp til vann og luft	16
6.11 Transport og støy	16

6.12	Kulturminner.....	17
6.13	Naturmangfold.....	17
6.14	Tilknytningsplikt etter plan- og bygningsloven.....	18
7	Samlet vurdering og vedtak	18
8	Konsesjonsvilkår og andre krav til konsesjonær	18
8.1	Konsesjonsvilkårene	18
8.2	Andre krav	19

1 NVEs vedtak

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) meddeler på bakgrunn av konsesjonssøknad, innkomne høringsuttalelser og egne vurderinger, Statkraft Varmer AS konsesjon for å bygge og drive et 26 MW fjernvarmeanlegg i Narvik kommune, Nordland fylke. Det omsøkte anlegget er konsesjonspliktig i medhold av energiloven § 5-1.

Fjernvarmeanlegget er basert på bioenergi som primær energikilde. Tiltaket er planlagt en varmesentral på Trekanten i Narvik, i tilknytning til LKAB.

Etter NVEs vurdering er etablering av omsøkte fjernvarmeanlegg i Narvik samfunnsmessig rasjonelt, og anlegget vurderes å ha samfunnsøkonomisk gevinst sammenlignet med bruk av lokale varmeløsninger. NVE har vektlagt at varmesentralen er plassert sentralt både med hensyn til kjent og framtidig kundegrunnlag. Tiltaket vil redusere bruken av elektrisitet og fossilt brensel, og vil etter NVEs vurdering ikke gi negative lokale virkninger av betydning.

NVE konstaterer at Narvik kommune og Nordland fylkeskommune er positive til etablering av fjernvarmeanlegget i Narvik. Fjernvarmekonsesjonen åpner for innføring av tilknytningsplikt etter plan- og bygningsloven § 27-5.

2 Søknaden

2.1 Historikk

Opprinnelig søkte tre aktører om konsesjon for å bygge og drive et fjernvarmeanlegg i Narvik kommune, Nordland fylke. De tre aktørene var Trondheim Energi Fjernvarme AS, Daimyo Rindi Energi AS og Narvik Fjernvarme AS. I e-post av 17.09.2009 trakk Daimyo Rindi Energi AS, senere Daimyo Energi AS, sin søknad med begrunnelse at de ville satse på fjernvarmeutbygging i andre områder. I brev av 14.06.2011 trakk også Narvik Fjernvarme AS sin søknad, etter at Narvik Fjernvarme AS og Trondheim Energi Fjernvarme AS har inngått en samarbeidsavtale om etablering og drift av fjernvarme i Narvik.

På ovennevnte bakgrunn behandler NVE bare innkomne søknad fra Trondheim Energi Fjernvarme AS. Dette selskapet har etter at søknaden ble sendt endret navn til Statkraft Varmer AS. Deler av innkomne høringsuttalelser vil også omhandle de to andre søknadene. Der det er relevant vil også NVE hente informasjon fra de to søknadene som er trukket.

2.2 Presentasjon av søknaden

Statkraft Varmer AS søkte 09.07.2008, med første oppdatering 29.08.2008, om å bygge og drive et fjernvarmeanlegg i Narvik. Statkraft Varmer AS har supplert søknaden flere ganger, blant annet gjennom en ny vurdering av kundegrunnlaget i Narvik, oversendt 01.09.2009, og endelig revidering av søknaden, oversendt i brev av 05.08.2011. Konsesjonsområdet avgrenses av sjøen i sør, vest og

nordvest og av Orneset i nordøst. I øst er hele Stasjonsveien og Fosseveien søkt omfattet av konsesjonsområdet, mens grensen i sørøst går fra Skistua mot sjøen.

I opprinnelige søknad vurderte Statkraft Varmer AS varmebehovet i Narvik til å være 30 GWh/år i løpet av en 10 års periode. Dette varmebehovet er siden justert til ca 50 GWh/år i løpet av de første 10 år. Effektbehovet i anlegget inklusiv samordningseffekt er samtidig vurdert til ca. 18 MW.

Varmesentralen er planlagt bygget med installert maksimal effekt på inntil 30 MW. For å dekke grunnlasten installeres en eller to biokjeler med samlet installert effekt på inntil 10 MW. Spisslast og reserve dekkes av en eller to olje/gasskjeler med samlet installert effekt inntil 12 MW og en elkjel med installert effekt på inntil 4 MW. Videre vil det være tilgjengelig inntil 4 MW effekt fra mobile kjeler fra hhv. olje og/eller el. for å forsyne kunder før stasjonær kjel er satt i drift, og før nettet er fullt utbygd. Statkraft Varmer AS opplyser om at det på et senere tidspunkt også kan være aktuelt å øke installert effekt ytterligere for å ivareta potensiell vekst utover dagens kartlagte varmebehov.

Varmesentral er planlagt plassert i industriområdet kalt "Trekanten", i tilknytning til LKAB ved sjøen i Narvik. Statkraft Varmer AS planlegger å levere varme fra Trekanten fra 2014. Biokjelen skal fortrinnsvis benytte flis fra lokale og regionale leverandører. Fjernvarmenettet er beregnet til ca. 9 km og bygges ut trinnvis frem til ferdigstillelse i 2021.

Statkraft Varmer AS har vurdert de totale investeringskostnader til å utgjøre om lag 140 mill kr, hvorav varmesentralen inkl. tomt og bygg er beregnet til ca. 85 mill kr og investeringer i distribusjonen til ca. 55 mill kr. Drifts- og vedlikeholdskostnader (eks. brensel) antas å ligge i området 12 øre/kWh. Basert på dette har Statkraft Varmer AS estimert en samfunnsøkonomisk gevinst på 62,9 mill. kr.

Vedrørende miljø, naturressurser og samfunn kan ikke Statkraft Varmer AS se at utbygging og drift av anlegget vil gi vesentlige negative miljøvirkninger. Utbyggingen vil derimot bidra til å fase ut dagens oljekjeler med tilhørende lavere utslipp av CO₂. Energisentralen plasseres i et område regulert til industri, i nær tilknytning til E6, og tilpasses omgivelsene. Statkraft Varmer AS opplyser at anlegget i gjennomsnittet vil kreve en til daglige leveranser av brensel.

3 Rammer for NVEs konsesjonsbehandling av fjernvarmeanlegg

NVE er delegert myndighet etter energiloven til å treffe vedtak om å bygge og drive fjernvarmeanlegg, for å sikre nasjonale interesser innenfor energisektoren. I tillegg har NVE hjemmel til å fatte vedtak om ekspropriasjon i medhold av oreigningslova. Andre relevante lover og retningslinjer legges også til grunn for NVEs konsesjonsbehandling.

3.1 NVEs myndighetskompetanse

3.1.1 Energiloven

Bygging og drift av fjernvarmeanlegg krever konsesjon i medhold av energiloven § 5-1 dersom anlegget har en ytelse over 10 MW, og det samtidig vil levere varme til eksterne kunder. Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en helhetlig skjønnsmessig avveining av relevante momenter. Dette skjønnnet utøves innen alminnelige forvaltningsrettslige rammer og i tråd med energilovforskriftens formålsparagraf § 1-2, der det går frem at:

"Forskriften skal sikre at produksjon, omforming, overføring, fordeling og bruk av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte, herunder skal det tas hensyn til berørte allmenne og private interesser".

Konsesjonsbehandling etter energiloven er en avveining mellom tekniske, økonomiske og miljømessige forhold. Dersom et omsøkt anlegg anses å være til større fordel for samfunnet enn ulempene, kan det gis konsesjon i medhold av energiloven.

3.1.2 *Oreigningslova*

I medhold av oreigningslova § 2 nr. 19 kan ekspropriasjonstillatelse gis i forbindelse med bygging og drift av blant annet fjernvarmeanlegg. Denne bestemmelsen gir NVE hjemmel til å samtykke til erverv av nødvendig grunn og rettigheter i forbindelse med det omsøkte anlegget.

3.2 **Øvrige rammer for NVEs saksbehandling**

3.2.1 *Konsekvensutredningsbestemmelsene i plan- og bygningsloven*

I forskrift om konsekvensutredninger av 1.4.2005 går det frem at det må utarbeides melding og konsekvensutredning for fjernvarmeanlegg dersom det har en ytelse på 150 MW eller mer. Videre er et forbrenningsanlegg med avfall som energikilde konsekvensutredningspliktig dersom kapasiteten er på mer enn 100 tonn avfall per dag. Det er berørt kommune som er ansvarlig utredningsmyndighet for sistnevnte anleggstype. De fleste fjernvarmeanlegg krever ut fra dette ikke egen konsekvensutredning, men alle konsekvenser må avklares og beskrives som en del av konsesjonssøknaden.

3.2.2 *Plan- og byggesaksbestemmelser i plan- og bygningsloven*

Det følger av de nye planbestemmelsene i plan- og bygningsloven, som trådte i kraft den 1.7.2009, at det ikke skal være uoverensstemmelse mellom plassering av energisentral og gjeldene planstatus for det aktuelle området. Dersom det er uoverensstemmelse mellom plasseringen av energisentral og gjeldende planstatus, må planen endres. Planendringen kan gjøres ved endring i arealplan, ny reguleringsplan eller ved dispensasjon.

I forhold til tidligere planbestemmelser er ikke lenger kommunen pålagt å utarbeide ny reguleringsplan ved etablering av energisentraler. Kommunen kan heller ikke pålegge konsesjonær å utarbeide utkast til reguleringsplan.

I byggesaksdelen i den nye plan- og bygningsloven, som også trådte i kraft 1.7.2010, går det frem at fjernvarmeanlegg gis unntak fra regler om byggesaksbehandling. Dette innebærer at konsesjonær ikke må søke kommunen om byggetillatelse for energisentralen. Det forutsettes at forutgående konsesjonsbehandling på en tilstrekkelig måte ivaretar de forhold plan- og bygningsloven tidligere har regulert gjennom byggesaksbehandling.

3.2.3 *Tilknytningsplikt i henhold til plan- og bygningsloven*

Etter at en fjernvarmekonsesjon er meddelt kan konsesjonær søke berørt kommune om at det etableres tilknytningsplikt i medhold av plan- og bygningsloven. Tilknytningsplikten gjelder bare for nye bygg og ved større ombygginger. Kommunen kan pålegge alle nye og/eller totalrenoverte bygg innenfor hele eller deler av konsesjonsområdet å knytte seg til fjernvarmeanlegget. Eksisterende bygg kan kun tilknyttes etter avtale mellom konsesjonær og byggeier.

Fra 1.7.2010 hjemles tilknytningsplikten i plan- og bygningsloven § 27-5. Her står det: *Hvis et byggverk skal oppføres innenfor et konsesjonsområde for fjernvarme, og tilknytningsplikt for tiltaket er bestemt i plan, skal byggverket knyttes til fjernvarmeanlegget. Kommunen kan gjøre helt eller delvis*

unntak fra tilknytningsplikten der det dokumenteres at bruk av alternative løsninger for tiltaket vil være miljømessig bedre enn tilknytning.

3.2.4 Forurensningsloven

Forurensning fra fjernvarmeanlegg skal avklares i medhold av forurensningsloven. Det er Fylkesmannen som er ansvarlig myndighet for å vurdere anlegget i henhold til dette lovverket.

I medhold av den nye forurensningsforskriften, som trådte i kraft 1.1.2010, settes det krav til forbrenningsanlegg/fyringsenheter basert på rene brensler med installert effekt fra 1 til og med 50 MW. I medhold av forskriften § 27-8 skal tiltakshaver, i god tid før anleggsarbeid igangsettes, sende melding til forurensningsmyndigheten med relevante opplysninger om planlagt anleggsarbeid. NVE forutsetter ved en eventuell konsesjon at tiltakshaver avklarer forholdet til forurensningsloven med tilhørende forskrifter med Fylkesmannen.

3.2.5 Kulturminneloven

Alle fysiske inngrep som kan påvirke kulturminner/kulturmiljøer, skal avklares i medhold av kulturminneloven. NVE forutsetter at konsesjonær tar kontakt med kulturminnemyndighetene i god tid før anleggsarbeidene starter for å avklare eventuelle forhold til automatisk fredete kulturminner i medhold av kulturminneloven § 9.

Dersom automatisk fredete kulturminner avdekkes plikter konsesjonæren å stanse arbeidet med fjernvarmeanlegget og varsle kulturminnemyndighetene i henhold til kulturminneloven § 8.

3.2.6 Naturmangfoldloven

I den nye naturmangfoldloven, som trådte i kraft 1.7.2009, legges det føringer for bærekraftig bruk og vern av naturen. Lovens formål er å ta vare på naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning.

3.2.7 Politiske føringer

I Stortingsmelding nr 29 (1998-99) *Energimeldingen* ble det fremlagt en målsetting om at bruken av vannbåren varme i Norge skal økes til 4 TWh innen år 2010. Det er i dag gitt tilstrekkelige mange fjernvarmekonsesjoner til at målsettingen om 4 TWh vannbåren varme innen 2010 kan oppfylles. Alle disse anleggene er enda ikke etablert.

I Stortingsmelding nr 18 (2003-2004) *Om forsynings sikkerheten for strøm mv.* ble det pekt på at innsatsen for miljøvennlig omlegging av energibruk og energiproduksjon burde styrkes, og det ble blant annet lagt føringer for innføring av en ny ordning for å stimulere til investeringer i infrastruktur for fjernvarme. Det påpekes at fjernvarme er ett av flere elementer i en ønsket energiomlegging som bidrar til en mer effektiv energibruk.

I Stortingsmelding nr 34 *Norsk klimapolitikk* ble det fastsatt et samlet mål om 30 TWh økt fornybar energiproduksjon og energieffektivisering i 2016 sammenlignet med 2001. Det er fra Stortinget ikke satt nye mål for fjernvarmeutbygging etter 2010.

4 NVEs behandling av søknaden

4.1 Høring

NVE har behandlet søknaden fra Statkraft Varme AS i sammenheng med de tidligere søknadene fra Narvik Fjernvarme AS og Daimyo Rindi Energi AS. Søknadene ble sendt på felles høring 02.08.2008 med høringsfrist 14.10.2008 (Senere utsatt høringsfrist til 21.11.2008, 11.12.2008 og 26.01.2009)

Søknadene ble lagt ut til offentlig ettersyn i Narvik kommune og publisert på NVEs nettsted. Søknadene ble kunngjort i Avisa Nordland den 07.10.2008 og 04.11.2008, og i Norsk Lysingsblad den 03.10. 2008 og 31.10.2008.

Følgende instanser fikk søknadene på høring: Narvik kommune, Nordland fylkeskommune, Fylkesmannen i Nordland, Sametinget, Natur og Ungdom, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap - region nord, Norges naturvernforbund, Norsk Teknologi og Gassnor AS.

I tillegg fikk Enova SF søknadene til orientering.

4.2 Tilleggsinformasjon

NVE har bedt om utfyllende informasjon fra alle de tidligere søkere. Vi har blant annet bedt om at kundegrunnlaget i Narvik spesifiseres i henhold til ny veileder, dvs fordelt på ny og eksisterende bebyggelse, og med beskrivelse av type bygg, byggets areal, energi- og effektbehov, og eventuell utvikling over tid. NVE har også bedt om tilleggsopplysninger fra Narvik kommune. Vi har blant annet bedt kommunen om å supplere sin høringsuttalelse vedrørende omsøkte plasseringer av varmesentraler og virkninger for omgivelsene.

5 Innkomne høringsuttalelser og tiltakshavers kommentarer

NVE har mottatt til sammen tre høringsuttalelser til de tre søknadene. Disse er sammenfattet nedenfor, sammen med den tilleggsinformasjonen NVE har fått fra Narvik kommune. Følgende er også en sammenfatning av tiltakshavers kommentarer til innkomne merknader.

5.1 Merknader til søknadene

Narvik kommune, utvikling, skriver i brev av 26.01.2009 at følgende bystyrevedtak er fattet i tilknytning til saken om fjernvarmeanlegg i Narvik sentrum:

1. *Narvik kommune er en av landets grønne energikommuner og ser i denne sammenhengen svært positivt på etablering av fjernvarmeanlegg på det omsøkte arealet. NVE må imidlertid avklare arealbruken med LKAB og reguleringsplanen vedrørende Kullhagetomta. Narvik kommune ønsker en utvidelse av konsesjonsområdet til også å gjelde Fagernes. Kommunens aktuelle bygningsmasse vil utgjøre ca. 95 350 m².*
2. *Narvik kommune vil, som en av tiltakshaverne, be om at det utarbeides en konsekvensanalyse med særlig vekt på transportbehov/ trafikkanalyse og tiltakets virkning på samfunn og miljø.*
3. *Narvik kommune ønsker en nærmere redegjørelse for hvilke ressurser og tiltak tiltakshaverne vil gjøre bruk av dersom man ønsker en lokal tilførsel av skogsvirke til fjernvarmeanlegget.*
4. *Bystyret ønsker at Furumoen inngår i konsesjonsområdet.*

NVE har etter høringen bedt kommunen om å utdype sin høringsuttalelse, med spesiell fokus på plasseringen av varmesentral i Narvik. Narvik kommuner har i brev av 02.09.2009 kommentert de to alternative plasseringene av den planlagte varmesentralen.

Når det gjelder en plassering på det omsøkte området kalt I1 på Trekanten er kommunen positive til dette. Kommune opplyser at plasseringen ikke er i strid med gjeldende reguleringsbestemmelser for området. Videre skriver de at Narvik kommune også planlegger for øvrig infrastruktur (veg vann og avløp) til det tilstøtende området Demag: Flerbrukshall m/kjøpesenter.

Kommunen viser for øvrig til plan- og bygningslovens § 25.6, kravet om regulering til spesialområdet, og forutsetter at en planbeskrivelse vil beskrive de ulike virkningene av fjernvarmeanlegget, som transport, forurensing, støy etc. Narvik kommune ber om at søkerne i planbeskrivelsen særlig legger vekt på trafikale forhold i området, sett i sammenheng med forventet transportbehov. For øvrig skal også følgende moment avklares i forbindelse med reguleringen:

1. *Rammer og prinsipper for kommunaltekniske anlegg*
2. *Teknisk infrastruktur i området*
3. *Vurdering av området mht eksponering/ fjernvirkning, plassering av bygning(er) på tomte*
4. *Universell utforming*
5. *Eстетisk vurdering av hvordan ny bebyggelse vil forholde seg til den vernede bebyggelsen i området.*

Kommunen viser også til gjeldende reguleringsbestemmelser for Trekanten. Kommunen opprettholder sin merknad fra høringsuttalelsen om at de har behov for en mer utfyllende rapport om forventet transport i forbindelse med fjernvarmeanlegget. Dette for å gi forutsigbarhet i forbindelse med fremtidig areal-, veg- og transportplanlegging i området Trekanten.

Nordland fylkeskommune skriver i brev av 20.11.2008 at de ser positivt på at det etableres fjernvarme i Narvik sentrum. Fylkeskommunen har delt sin vurdering på følgende måte:

Planfaglig vurdering:

Fylkeskommunen påpeker at kommunen må stå sentralt i arbeidet med lokalisering og avgrensning av konsesjonsområdet, og se dette i sammenheng med planlagt byutvikling.

Fylkeskommunen påpeker at det er viktig at transportforhold blir godt belyst. Fylkeskommunen skriver at kommunen bør vurdere hvordan dette planmessig løses og om det er behov for utarbeidelse av reguleringsplan for tiltakene. Fylkeskommunen kan ikke se at tiltakene utløser krav om konsekvensutredning, men ser det som positivt hvis det gjennomføres. Spiss- og reservelast bør vurderes spesielt, slik at anlegget får den beste miljømessige løsningen.

Kulturminnefaglig vurdering

Fylkeskommunen påpeker at Trekantområde er et område med store kulturminneverdier der en rekke bygninger er regulert til spesialområde med formål for bevaring. Noen av disse ligger i umiddelbar nærhet til foreslåtte områder for lokalisering av fjernvarmesentral. I reguleringsplanens bestemmelse om form og estetikk, inngår det at bebyggelse nær bevaringsverdige bygg eller bygningsmiljøer skal tilpasses i form og materialer. Her framgår også at "Formingsrettleder for Trekanten", datert 09.07.99, skal være retningsgivende for form, struktur og estetiske forhold innenfor alle bebyggelsesplaner og byggesøknader. Nordland fylkeskommune forutsetter at reguleringsbestemmelsene følges i prosessen.

Fylkeskommunen vil for øvrig vise til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens § 8 andre ledd.

Norsk Teknologi skriver i brev av 14.11.2008 at de viser til tidligere merknader til søknader om fjernvarmeanlegg i Asker, generelle tema reist i høringsuttalelse til ny veileder for fjernvarme, møter med NVE og oppfølgende brev.

Norsk Teknologi påpeker at det er store forskjeller i det fremlagte markedsgrunnlaget i de tre søknadene. Norsk Teknologi mener at differansen i søknadene understreker betydningen av å få utredet markedsgrunnlaget bedre. De skriver at søknadene er så mangelfullt spesifisert at en detaljert vurdering ikke er mulig å gjennomføre. Norsk teknologi ber om å få innsyn i det spesifikke underlaget søkerne bygger på for å kunne gi mer detaljerte og utfyllende kommentarer. De ber om å få vite hvilke bygg som legges til grunn, med areal og spesifikt forbruk. Videre vil de vite om det i den samfunnsøkonomiske beregningen er lagt til grunn forbrukstall tilsvarende Enovas Normtall 2004, som viser forbruk etter lønnsomme enøktiltak, eller om eksisterende varmebehov er lagt til grunn.

Når det gjelder nye bygg, skriver Norsk Teknologi at fjernvarme på det nivået som må legges til grunn, ikke kan konkurrere med tiltak for mer effektiv energibruk, som de mener at er den miljømessig beste løsningen. Norsk teknologi mener at biobrensel er en knapp ressurs med høyt CO₂ utslipp, som det er uklokt å benytte til å dekke et forbruk det ikke burde være behov for. Videre skriver de at kostnader på kundenes side er utelatt slik at de samfunnsøkonomiske vurderingene ikke er riktige.

5.2 Tiltakshavernes kommentarer til innkomne uttalelser

De innkomne merknadene til søknadene ble oversendte tiltakshaverne. Statkraft Varme AS kommenterer følgende forhold i e-post av 06.02. 2008:

- Vedrørende muligheten for å tilknytte området Fagernes

Statkraft Varme AS sin vurdering vedrørende Fagernes er at det er få eksisterende bygg med vannbåren varme her, og at det er begrensede muligheter for ny virksomhet etablert med vannbåren varme i fremtiden. Kostnadene for å legge en overføringsledning til Fagernes er for høye til å forsvare sannsynlige varmeleveranser til området. Statkraft Varme AS har stilt seg positiv til å vurdere varmeleveranse på Fagernes vha. midlertidige mobile kjeler, og skriver at dersom energiavtaket på Fagernes på sikt skulle øke er de ikke negativ til en utvidelse av konsesjonsgrensen.

Statkraft Varme AS opplyser om at bruk av mobile kjeler også kan være aktuelt innefor (evt. i tilknytning til) omsøkt område. Spesielt gjelder dette for området nord i konsesjonsområdet (Teknologiparken), hvor det i dag er liten andel eksisterende bebyggelse, men forventninger om videre vekst. Samme praksis vil trolig gjelde Framnes flyplass, dersom det viser seg at dette området tas i bruk som næringsområde.

- Vedrørende området Furumoen

Statkraft Varme AS konstaterer at kommunen er positiv til at de har omsøkt området i nordlig del av Furumoen. Bakgrunnen for at Statkraft Varme AS har omsøkt dette området er at sykehuset er planlagt flyttet fra dagens plassering til nordlig Furumoen.

- Vedrørende kundegrunnlag

Statkraft Varme AS opplyser at varmegrunnlaget i deres søknad er basert på samtaler med potensielle brukere. De har ut fra disse opplysningene estimert påkoblingshastigheten med et potensielt tak på ca.

30 GWh/år i løpet av 2018. De oppgir at de legger forsiktighetsprinsippet til grunn for sine vurderinger. Årsaken til dette ligger i risikoen med å få koblet på kunder, Enøktiltak og risiko i antakelser om 10-25 år frem i tid.

- Vedrørende miljøvurderinger

Statkraft Varme AS skriver at de er positive til å imøtekomme kommunens informasjonsbehov gjennom en miljøvurdering som inneholder beskrivelse av aktuelle miljøforhold, i tråd med det kommunen har skissert.

- Vedrørende tilgangen på lokale energikilder

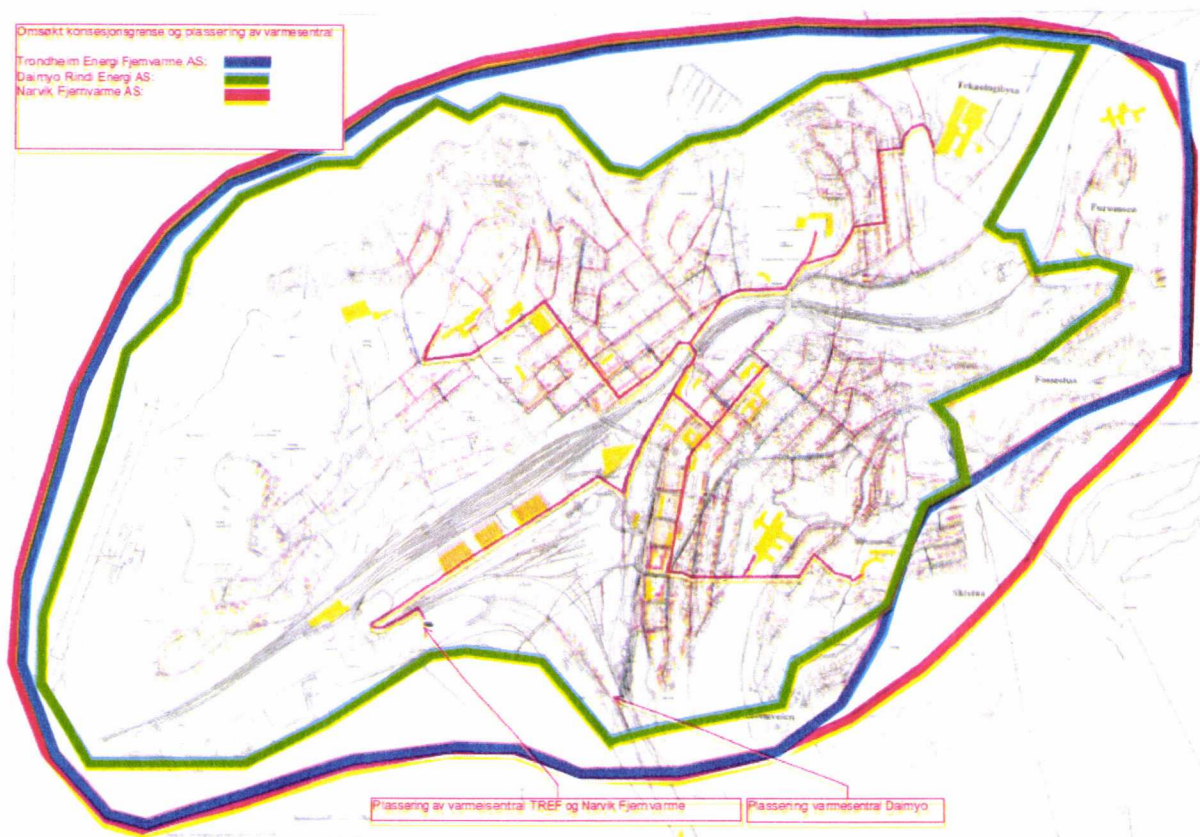
Statkraft Varme AS opplyser at de omfattes av loven om offentlige anskaffelser. Statkraft Varme AS er pålagt å innhente tilbud fra flere aktører slik at konkurransemessig riktige priser oppnås, og at dette ikke gir konkurransevidende virkninger. Selskapet stiller seg positiv til å utnytte lokal virke, og opplyser at de allerede har sendt forespørsel til flere lokale og interkommunale aktører, og flere vil forespurt (skogeiere, trebedrifter mfl.).

Planlagt varmesentral er plassert ved sjøen. Brenseltilgang via båt vil kreve noe større tomteareal, men vil redusere transportbelastningen på veien og gi lavere brenselpriser pga. at større mengde mottatt flis. Det vil også bli vurdert kjøp av flis fra Sverige, transportert på jernbanen til Narvik.

6 NVEs vurdering av omsøkte fjernvarmeanlegg

6.1 Prosjektomfang og kundegrunnlag

På følgende figur gjengis Statkraft Varmes AS omsøkte konsesjonsområde. Ettersom kartet ble laget før to av søkerne trakk seg, viser også figuren de tidligere omsøkte konsesjonsområdene fra Narvik Fjernvarme AS og Daimyo Rindi Energi AS. Det er etter NVEs vurdering tilfredsstillende sammenheng mellom konsesjonsområdenes avgrensning og omsøkt hovedrørnett.

Figur 1 – Omsøkt konsesjonsområde med plassering av varmesentral og hovedrørnett

NVE konstaterer at Statkraft Varme AS i sin søkand har lagt frem konsesjonsområdet på flere kart. NVE vil ved en eventuell konsesjon sette som vilkår at konsesjonær må oppdatere konsesjonens kartunderlag, slik at konsesjonsområdet med plassering av varmesentraler og trase for hovedrørnett fremgår på ett kart.

Narvik kommune ba i sin høringsutatelse om at også området Furumoen inkluderes i konsesjonsområdet. Kundegrunnlag på Furumoen er usikkert. Så vidt NVE kjenner til er det bare Narvik sykehjem som har vannbåren varme på Furumoen i dag. Det har vært diskutert muligheten for å legge det nye sykehuset i Narvik til Furumoen, men NVE har fått opplyst fra Narvik kommune at dette enda ikke er endelig bestemt. Kommunen har opplyst til NVE at sykehuset på Furumoen fortsatt er aktuelt, men at dette tidligst vil komme i 2018/2020, blant annet i påvente av et sykehus i Kirkenes. Selv om det er en stund frem i tid vurderer NVE planene om flytting av sykehuset som avgjørende at Furumoen bør inkluderes i konsesjonsområdet. Narvik sykehjem bør også knyttes til fjernvarmeanlegget så snart konsesjonær finner økonomi i å føre fjernvarme til området.

Narvik kommune ba i sin høringsuttalelse om at også området Fagernes inngår i et konsesjonsområde. Statkraft Varmer AS begrunner utelatelsen av området Fagernes med at det er lite potensial for varmeleveranser til området. De skriver videre at de ikke er negativ til en utvidelse av konsesjonsgrensen, så lenge kommunen mener at det Fagernes vil være et vekstområde. Etter NVEs vurdering er manglende kundegrunnlag og store kostnader ved fremføring av fjernvarme grunn til at Fagernes ikke bør inngå i konsesjonsområdet. Dersom det på et senere tidspunkt viser seg aktuelt kan en eventuell konsesjon utvides til også å inkludere området Fagernes.

Følgende tabell angir Statkraft Varmer AS sitt estimat for salg av varme fordelt på områder og større kunder som har varmeanlegg som kan nyttiggjøre fjernvarme.

Tabell 1 estimerte varmepotensial fordelt på områder og større kunder i MWh/år:

Narvik sentrum	13 000
Narvik havneområdet/Trekanten	14 400
Narvik Vest/Frydenlund/Framnes/Storås	15 600
Narvik Øst/Oscarsborg	3 000
Narvik Nord/Teknologiparken/furumoen	5 200
Furumoen	2 000
Summert varmebehov – avrundet	53 200

I kundegrunnlagsvurderingen Statkraft Varmer AS har fått utarbeidet av Multiconsult oppgis det at totalt varmebehov for alle registrerte bygg i konsesjonsområdet er 65,1 GWh. 53,2 av dette knyttes til bygg med vannbåren varme, og av dette igjen vurderer Multiconsult det som sannsynlig at i underkant av 40 GWh til å være et realistisk potensial for leveranse av fjernvarme til eksisterende bygg. I tillegg til eksisterende bygg kommer nye bygg rehabilitering/utvidelser av gamle. Statkraft Varmer AS har på dette grunnlag i siste revisjon av sin søknad oppgitt at de vurderer 50 GWh i løpet av en 10 års periode til å være et realistisk estimat på varmeleveranser i Narvik.

Vedrørende søkers beregning av varmebehov pr kvadratmeter har NVE gjort en forenklet vurdering av de byggene som enkelt kan identifiseres og sammenlignes i det kundegrunnlaget som er lagt frem av både Statkraft Varmer AS og samarbeidende selskap Narvik Fjernvarme AS. Følgende tabell angir søkerens estimer. Til sammenligning har vi også presentert statistikk på varmeavhengig andel på tilsvarende bygg, temperaturkorrigert for beliggenhet i Narvik. De kundene søkerne har estimert høyere varmebehov enn statistikk tilsier riktig er merket med rødt i tabellen.

Tabell 2 estimerte varmebehov pr m2 og statistisk sammenligning:

Kundenavn	Narvik fjernvarmes beregnede kWh/m2	Statkraft Varmes beregnede kWh/m2	Enova estimat kWh/m2
Telebygget (Sweco)	58	137	103
Oscarsborg VGS	178	105	124
Grand Royal Hotel AS	268	211	108
ICA Maxi	117	73	126
Ishall	82	230	224

NVE konstaterer noen av byggene har et beregnet varmebehov som ligger over Enovas bygningsstatistikk for tilsvarende bygg. Dette kan tilsi at det potensielle varmegrunnlaget kan være noe overvurdert. NVE anser det for eksempel som sannsynlig at bygg med varmebehov som ligger vesentlig over statistikk på eget initiativ vil gjennomføre enøktiltak i sine bygg, som igjen vil gi et

lavere potensial for varmesalg i Narvik. Når det gjelder fremtidige bygg konstaterer NVE at det knyttes enda større usikkerhet til denne typen bygg, sammenlignet med de bygg som i dag er et potensielt varmegrunnlag. Nye byggforskrifter medfører lavere varmebehov, offentlige anbudsregler gjør at andre oppvarmingsløsninger kan bli valgt osv.

Norsk Teknologi påpeker i sin høringsuttalelse flere generelle tema vedrørende markedsgrunnlag, bruk av biobrensel og kostnader. Dette vurderes av NVE til å være besvart gjennom andre konsesjonssaker.

Etter NVEs vurdering er det tilfredsstillende sammenheng mellom konsesjonsområde og det planlagt fjernvarmenett. NVE vurderer tiltakshavers beregning av varmebehov som realistisk, men muligens noe overvurdert.

6.2 Tidsplan for tiltaket

Varmesentral og fjernvarmenett skal i følge Statkraft Varme AS bygges ut trinnvis frem mot ferdigstillelse 2021.

NVE vil ved en eventuell konsesjon sette vilkår om at fjernvarmeanlegget skal være påbegynt innen to år etter at vedtaket er endelig. Varmesentral og hovedrørnett skal være ferdigstilt og idriftsatt innen rimelig tid, ca. 5-7 år, avhengig av fremdriftsplan for fjernvarmeanlegget. Fristen må sees i sammenheng med kundenes behov for tilknytning. En lengre frist for ferdigstillelse av anlegget vil skape usikkerhet for kundene i konsesjonsområdet.

Ved en evt. konsesjon, plikter konsesjonær å rapportere til NVE straks fjernvarmeanlegget er bygget i henhold til ovennevnte frister. Dersom NVE finner at prosjektets fremdrift ikke er i samsvar med søknaden og tilleggsopplysninger fra tiltakshaver, kan NVE vurdere ny avgrensning av konsesjonsområdet.

NVE vurderer fremlagte framdriftsplaner som realistiske. I en eventuell konsesjon vil det bli satt vilkår om idriftsettelse og ferdigstillelse av anlegget.

6.3 Plassering og utforming av varmesentral

Plassering av varmesentral er vist på kart over. Statkraft Varme AS planlegger å plassere en varmesentral på området kjent som "Trekanten", og begrunner plassering av varmesentral med nærhet til kundegrunnlag, og at varmesentral er plassert ved sjø og jernbane slik at man kan redusere transportbelastningen på vei.

Narvik kommune er positive til en plassering av varmesentral som omsøkt på Trekanten. Kommunen opplyser i den sammenheng om at de planlegger for øvrig infrastruktur (veg vann og avløp) til det tilstøtende området Demag: Flerbrukshall m/kjøpesenter. Kommunen viser for øvrig til plan- og bygningslovens § 25-6, kravet om regulering til spesialområdet, og forutsetter at en planbeskrivelse vil beskrive de ulike virkningene av fjernvarmeanlegget, som transport, forurensing, støy etc.

Narvik kommune ber om at det i planbeskrivelsen særlig legges vekt på trafikale forhold i området, sett i sammenheng med forventet transportbehov. Kommunen viser også til gjeldende reguleringsbestemmelser for Trekanten. Det gjør også fylkeskommunen i sin høringsuttalelse. Her står det blant annet under punkt 2.2 vedrørende form og estetikk at hensynet til miljø og estetikk skal vies spesiell oppmerksomhet. Videre står det at Formingsveileder for Trekanten, datert 09.07.1999, skal være retningsgivende for form, struktur og estetiske forhold innenfor alle bebyggelsesplaner og byggesøknader.

Fylkeskommunen påpeker også i sin høringsuttalelse at kommunen må stå sentralt i arbeidet med lokalisering og avgrensning av konsesjonsområdet, og se dette i sammenheng med planlagt byutvikling. Fylkeskommunen påpeker også at det er viktig transportforhold blir godt belyst. Kommunen bør i følge fylkeskommunen vurdere hvordan dette planmessig løses, og vurdere om det er behov for utarbeidelse av reguleringsplan for tiltaket.

NVE konstaterer at det følger av den nye plan- og bygningsloven, som trådte i kraft den 1.7.2009, at kommunen ikke lenger er pålagt å utarbeide ny reguleringsplan ved etablering av varmesentraler. Kommunen kan heller ikke pålegge konsesjonær å utarbeide utkast til reguleringsplan. Videre fremgår det av byggesaksdelen i den nye plan- og bygningsloven, som trådte i kraft 1.7.2010, at fjernvarmeanlegg gis unntak fra regler om byggesaksbehandling. Dette innebærer at Statkraft Varme AS ved en eventuell konsesjon ikke må søke kommunen om byggetillatelse for varmesentralen. Det forutsettes da at forutgående konsesjonsbehandling på en tilstrekkelig måte ivaretar de forhold plan- og bygningsloven tidligere har regulert gjennom byggesaksbehandling.

Narvik kommune uttaler i sin høringsuttalelse at plasseringen ikke er i strid med gjeldende reguleringsbestemmelser for området. Statkraft Varme AS kan således ved en eventuell konsesjon plassere en varmesentral på Trekanten uten planendring. Ettersom kommunen i dette tilfellet har forutsatt en påfølgende planbehandling av varmesentralen, og ettersom kommunen også planlegger annen infrastruktur i området, forutsetter NVE at Statkraft Varme AS ved en eventuell konsesjon utformer anlegget i tett dialog med Narvik kommune.

Når det gjelder NVEs behandling av den bygningsmessige utformingen av varmesentralen har ikke Statkraft Varme AS lagt frem tilstrekkelig dokumentasjon på byggets utforming og utseende til at NVEs konsesjonsbehandling kan erstatte en tidligere påfølgende kommunal byggesaksbehandling. NVE vil derfor ved en eventuell konsesjon sette som vilkår at tiltakshaver må utarbeide og få godkjent en detaljplan for utforming før byggestart. Formingsrettleder for Trekanten skal være retningsgivende for form, struktur og estetiske forhold innenfor alle bebyggelsesplaner og byggesøknader. NVE vil vurdere høring av detaljplanen.

NVE understreker at en eventuell konsesjon meddeles et konkret anlegg med avklart plassering og installasjon i varmesentral. Dersom tiltakshaver ser at utbyggingen vil avvike fra konsesjonsgitt løsning, plikter denne å søke endring av konsesjonen og avvente ny konsesjon før arbeidet gjennomføres. Tiltakshaver er ansvarlig for å orientere alle som bor og ferdes i området i god tid før alt anleggsarbeid starter.

Etter NVEs vurdering er lokalisering av varmesentralen akseptabel og uten vesentlige virkninger for andre samfunnsinteresser. NVE legger til grunn at Statkraft Varme AS ved en eventuell konsesjon utformer varmesentral i tett dialog med Narvik kommune. NVE vil ved en eventuell konsesjon sette som vilkår at tiltakshaver må utarbeide og få godkjent en detaljplan for utforming før byggestart.

6.4 Utbygging fjernvarmenett

Statkraft Varme AS planlegger et fjernvarmenett med ca 9 km lengde. NVE understreker i den sammenheng at en eventuell konsesjon meddeles et konkret fjernvarmenett som angitt i konsesjonsdokumentet og kartvedlegg. For mer informasjon om konsesjonsplikt på rørnett vises til NVEs veiledning på www.nve.no/fjernvarme

Tiltakshaver er ansvarlig for å orientere alle som bor og ferdes i området i god tid før alt anleggsarbeid starter. Tiltakshaver er også ansvarlig for at overflaten bringes tilbake til opprinnelig tilstand etter at

fjernvarmerørene er lagt ned. Fjernvarmegrøfter skal ikke stå åpen lengre enn nødvendig. Dersom det foreligger spesielle årsaker til at fjernvarmegrøften må stå åpen lengre enn forutsatt i utsendt informasjon, plikter konsesjonær å informere kommunen og de som bor og ferdes i området, og begrunne forsinkelsen. Der fjernvarmerørene skal krysse veier, ber NVE om at dette gjøres i samråd med Statens Vegvesen og med berørte etater i kommunene.

NVE understreker at tiltakshaver er ansvarlig for å orientere alle som ferdes i området i god tid før anleggsarbeid starter. Utbygger er også ansvarlig for at overflaten over fjernvarmenett bringes tilbake til opprinnelig tilstand etter at anleggsarbeidet er avsluttet.

6.5 Teknisk løsning

Statkraft Varme AS planlegger oppstart i 2014, og et varmesalg som frem mot år 2020 på 50 GWh varme per år. Maksimalt effektbehov i anlegget er vurdert til ca 18 MW når det tas hensyn til sammenlagringseffekten. Installert effekt i varmesentralen er planlagt til inntil 26 MW. Grunnlasten planlegges dekket fra en eller to biokjeler med samlet ytelse inntil 10 MW. Utbygger legger til grunn at så mye som 90 % av varmen vil bli produsert fra biobrensel. Brenselet vil i hovedsak være lokalt produsert flis, men det kan også bli aktuelt med noe innblanding av rivningsvirke. Spiss- og reservelast planlegges dekket fra en eller to gass/oljekjeler med samlet ytelse inntil 12 MW, og inntil 4 MW elkjel. I tillegg vil det være tilgjengelig inntil 4 MW effekt fra mobile el- eller oljekjeler. Disse vil kunne forsyne kunder før stasjonær kjel er satt i drift og før nettet er fullt utbygd. De mobile er ikke en del av det ferdigstilte anlegget.

Statkraft Varme AS må ved en eventuell konsesjon til en hver tid oppfylle NVEs krav om effektoppdekning i anlegget (N-1 kravet). Ved full utbygging av fjernvarmeanlegget vil anlegget oppfylle dette kravet dersom ingen kjel er større enn 8 MW (Installert effekt 26 MW – maksimalt effektbehov 18 MW = 8 MW). I forhold til fremlagte søknad medfører dette at varmesentralen må ha to biokjeler med samlet ytelse 10 MW, og to gass/oljekjeler med samlet ytelse 12 MW. Alternativt kan Statkraft Varme AS ved en eventuell konsesjon søke endret kjelsammensetning..

Hovedtraseene for fjernvarmenettet er beregnet til ca 9 km, og bygges trinnvis ut til ferdigstillelse i 2021. planlagte driftsforhold er tur- og returtemperaturer på henholdsvis 110 og 60 °C. Varmetapet i fjernvarmenettet er anslått til 8 %.

NVE vurderer den tekniske løsningen som gjennomførbar. For å oppfylle NVEs krav til effektoppdekning, må anlegget ved full utbygging ha to biokjeler og to gass/oljekjeler, der ingen enkeltenhet har ytelse over 8 MW. NVE vil sette vilkår om at konsesjonær skal kunne dokumentere de tekniske og økonomiske forhold som NVE vurderer som relevant.

6.6 Biobrensel til anlegget

Narvik kommune ønsker en nærmere redegjørelse for hvilke ressurser og tiltak tiltakshaverne vil gjøre bruk av dersom man ønsker en lokal tilførsel av skogsvirke til fjernvarmeanlegget. Statkraft Varme AS opplyser at de er stiller seg positiv til å utnytte lokal virke, og opplyser at de allerede har sendt forespørsel til flere lokale og interkommunale aktører, og at flere vil forespurt (skogeiere, trebedrifter mfl.). Videre har Statkraft Varme AS opplyst til NVE at de ser store samdriftsfordeler mellom det konsesjonsgitte fjernvarmeanlegget i Harstad og et eventuelt anlegg i Narvik. I brev av 14.05.2009 skriver de blant annet at de vurderer å etablere en felles flisterminal mellom Harstad og Narvik.

NVE konstaterer at regionen har store bioenergiforekomster. Et bioenergibasert fjernvarmeanlegg vil derfor etter NVEs vurdering kunne gi positive virkninger for regionen. NVE ser ikke behovet for å

pålegge tiltakshaver ytterligere utredninger om tilgangen på bioenergi i regionen før et eventuelt konsesjonsvedtak.

NVE konstaterer at bruken av bioenergi i et fjernvarmeanlegg kan gi positive virkninger for regionen.

6.7 Gjennomføringsevne, selskapsstruktur og daglig drift

I medhold av energiloven kan en konsesjon bare gis til selskaper med egne fast ansatte og med kapasitet til å ivareta alle selskapets plikter etter lovverk, forskrifter, konsesjoner og avtaler. Interessene til kunder, leverandører, naboer og andre som kommer i berøring med konsesjonær, skal ivaretas ved at selskapet til enhver tid er tilgjengelig. Med bakgrunn i dette, vil det ved en eventuell konsesjon, settes vilkår om at konsesjonæren skal ha egne ansatte lokalt til å forestå daglig drift av foretaket.

Statkraft Varmer AS er et datterselskap av Statkraft SF. Selskapet hadde ved søknadens innlevering 77 ansatte, og de har drevet med salg av varme og kjøling siden 1982. Selskapet har i dag konsesjon for leveranse av fjernvarme i Trondheim, Klæbu, Ås og Harstad. I tillegg eier Statkraft Varmer AS selskapet Bio Varmer AS, som har flere fjernvarmekonsesjoner.

NVE vurderer at Statkraft Varmer AS tilfredsstiller NVEs krav til gjennomføringsevne og faste ansatte for å forestå driften av omsøkte fjernvarmeanlegg.

6.8 Samfunnsøkonomiske vurderinger

NVEs metode for å beregne samfunnsøkonomi for fjernvarmeprosjekter er en forenklet metode basert på forutsetninger om blant annet oppbygging av kundegrunnlag, investerings- og driftskostnader og fremtidige energipriser. Kostnadene ved fjernvarmeløsningen sammenlignes med et kostnadmessig alternativ, som vil være lokale varmeløsninger basert på olje eller el. Beregningene gjøres etter nåverdimetoden over en periode på 25 år. Det beregnes ikke restverdi av anlegget etter de 25 årene. NVE har i samsvar med Finansdepartementets informasjon valgt å benytte 6 % kalkulasjonsrente for fjernvarmeprosjekter. NVE baserer beregningene på tiltakshavers data supplert med egne vurderinger. Metoden gir et estimat på om det omsøkte prosjektet er samfunnsøkonomisk lønnsomt eller ikke, men gir ikke noe presist anslag på samfunnsøkonomisk gevinst.

Søker har i sin beregning av samfunnsøkonomien i prosjektet kommet frem til en positiv nåverdi på nær 63 millioner kroner, svarende til en nytte/kostnadsfaktor på ca. 1,2.

I NVEs beregning av samfunnsøkonomien er det lagt til grunn søkers beskrivelse av kundegrunnlaget og dets oppbygging over tid, samt søkers oppgaver over investeringer i produksjonsanlegg og fjernvarmenett. Likeså oppgitte kostnader til drift og vedlikehold utenom brenselkostnader ved fjernvarmeløsningen. Der NVE nytter avvikende tall fra søkers lønnsomhetsberegning er først og fremst anslagene for brenselprisene. Her har NVE i overensstemmelse med NVEs veileder for fjernvarmesøknader (Veileder 2/2011) nyttet en elpris på 49 øre/kWh, en gasspris på 45 øre/kWh og en oljepris på 50 øre/kWh. Dessuten er kalkulasjonsrenten satt til 6 %. Med disse endringer kommer NVE frem til en positiv nåverdi på knappe 22 millioner kroner og tilhørende nytte/kostnadsfaktor på 1,07. Dette indikerer at fjernvarmeanlegget i Narvik høyst sannsynlig er samfunnsøkonomisk lønnsomt, men med knapp margin. NVE konstaterer at denne konklusjonen er sårbar for endringer i beregningsforutsetningene.

Basert på informasjon lagt fram av Statkraft Varmer AS, har NVE gjort en samfunnsøkonomisk vurdering av det omsøkte fjernvarmeanlegget. NVEs beregninger viser at fjernvarmeanlegget har en samfunnsøkonomisk gevinst sammenlignet med en løsning basert på lokale varmeanlegg, men konklusjonen kan være sårbar for endringer i beregningsforutsetningene.

6.9 Klimavirkninger

NVE konstaterer at de miljømessige fordelene ved bruk av fjernvarme til oppvarming ligger i at varmeleveransen vil erstatte bruk av fossilt brensel hos sluttforbrukere. Dette fremgår også av søknaden, der det fremgår at fjernvarmeanlegget skal erstatte bruk av olje og elektrisitet. Fornybarandelen i fjernvarmeanlegget er avhengig av valg av energibærer i anlegget. Bioenergi i fjernvarme er dyrt å installere, men rimelig i bruk. Fjernvarmeanlegg prioriterer derfor bruk av fornybar energi, selv om spiss og reservelast hentes fra olje og/eller elektrisitet. Der alternativet til fjernvarme er bruk av olje, gir fjernvarme reduksjon i CO₂-utslipp. Der alternativet til fjernvarme er elektrisk oppvarming er besparelsene i utslipp av CO₂ avhengig av hvordan elektrisiteten er produsert. Elektrisitet produsert i Norge i dag er så godt som 100 % fornybar, men det er mange faktorer som kan påvirke vurderingen av elektrisitet i oppvarming. For mer informasjon om NVEs vurdering av dette vises til veiledning på vårt nettsted; www.nve.no/fjernvarme.

NVE konstaterer at en stor del av kundegrunnlaget i Narvik knyttes til eksisterende bygg. Det planlegges også tilknytning av en relativt stor del ny bygningsmasse. Dette medfører at alternativet til fjernvarme ikke bare er elektrisitet eller olje, men også annen lokalprodusert energi som bioenergi, solvarme, lokale varmepumper og andre klimavennlige energibærere. Etter NVEs vurdering er det usikkerhet forbundet med hva som er realistiske alternativer til fjernvarme, men NVE legger til grunn at bioenergibasert fjernvarme per i dag er et av de mest klimavennlige oppvarmingsalternativene.

NVE legger til grunn at fjernvarmeanlegget vil redusere bruk av både elektrisitet og olje. NVE vil, ved en eventuell konsesjon, sette vilkår om at konsesjonær skal kunne dokumentere fornybarandelen i fjernvarmeproduksjonen. Ved lav fornybarandel kan NVE pålegge tiltakshaver tiltak som øker fornybarandelen i anlegget.

6.10 Avfall, lukt, utslipp til vann og luft

Statkraft Varmer AS skriver at avfallshåndtering, aske og støv fra røykgass, vil bli håndtert etter gjeldende forskrifter, og avklart med fylkesmannen. Bunnaske skal forsøkes benyttet lokalt.

NVE konstaterer at det ikke er innkommet negative merknader til utslipp fra varmesentralen. Basert på oversendt informasjon vurderer NVE at det er lite sannsynlig at det omsøkte tiltaket i vesentlig grad vil påvirke lokale omgivelser. NVE forutsetter at Statkraft Varmer AS ved en eventuell konsesjon kontakter Fylkesmannens miljøvernavdeling for å avklare om det er nødvendig med utslippstillatelse etter Forurensningsloven § 11.

NVE vil ved en eventuell konsesjon forutsette at utslippene er under de tillatte grenseverdiene som er fastsatt av Klima- og forurensningsdirektoratet.

6.11 Transport og støy

Statkraft Varmer AS skriver i søknaden at anlegget vil bli konstruert og plassert slik at både inne- og utemiljø rundt varmesentralen ikke forurenses av støy. Når det gjelder transportbehov vil varmesentralen ved maks produksjon gi en til to daglige leveranser av bioenergi. I tillegg kommer transport av olje og avhenting av aske.

Narvik kommune skriver i sin høringsuttalelse at de vil be om at det utarbeides en konsekvensanalyse med særlig vekt på transportbehov/ trafikkanalyse i Narvik. Dette kravet opprettholdes i kommunens tilleggsopplysninger, der de ber om en mer utfyllende rapport om forventet transport i forbindelse med fjernvarmeanlegget. Dette for å gi forutsigbarhet i forbindelse med fremtidig areal-, vei- og transportplanlegging i området Trekanten. Også fylkeskommunen påpeker at det er viktig transportforhold blir godt belyst, og at kommunen bør vurdere hvordan dette planmessig løses.

NVE konstaterer at hoveddelen av støy og transport i forbindelse med et fjernvarmeanlegg er tilknyttet anleggsarbeider i anlegget og til transport av brensel. Etableringen av fjernvarmeanlegget kan gi ulemper for omgivelsene i en tidsavgrenset periode, i form av anleggstrafikk, gravearbeider, støy- og støvpenger og omlegging av trafikk. En moderne biobrenselsbasert varmesentral, bygget i tråd med gjeldende retningslinjer for støy, generer ikke vesentlig støy ved normal drift. Støende installasjoner som vifter, generatorer etc plasseres ofte i lydisolert kjeler, og transport av brensel kan koordineres til tidspunkt slik at dette ikke sjenerer andre samfunnsinteresser. NVE ser derfor ikke behovet for å pålegge tiltakshaver ytterligere utredninger om støy før et eventuelt konsesjonsvedtak. NVE forutsetter at Statkraft Varme AS ved en eventuell konsesjon utformer anlegget i tett dialog med Narvik kommune.

Ved en eventuell konsesjon, forutsetter NVE at tiltakshaver ved en eventuell konsesjon utformer anlegget i tett dialog med Narvik kommune. Tiltakshaver skal i god tid før anleggsarbeider starter informere grunneiere/rettighetshavere og andre som blir direkte eller indirekte berørt av tiltaket. NVE legger til grunn at tiltakshaver minimerer støy fra varmesentralen og forutsetter at støynivået ikke overskrider anbefalte grenseverdier fastsatt av Klima- og forurensningsdirektoratet.

6.12 Kulturminner

Statkraft Varme AS skriver i søknaden at det planlagte fjernvarmeanlegget ikke vil gi virkninger for kjente eksisterende kulturminner. Fylkeskommunen påpeker i din høringsuttalelse forekomst av kulturminneverdier på Trekantområdet. Fylkeskommunen skriver at Trekantområde er et område med store kulturminneverdier der en rekke bygninger er regulert til spesialområde med formål for bevaring. Noen av disse ligger i umiddelbar nærhet til foreslåtte områder for lokalisering av fjernvarmesentral.

NVE forutsetter at det ved en eventuell konsesjon tas kontakt med kulturminnemyndighetene i god tid før anleggsarbeidene starter for å avklare om § 9-undersøkelser etter kulturminneloven er nødvendig. Dersom automatisk fredete kulturminner avdekkes under arbeidet med etablering av energisentral og fjernvarmenett, plikter en eventuell konsesjonær å stanse arbeidet og varsle kulturminnemyndighetene, i henhold til kulturminneloven § 8.

6.13 Naturmangfold

NVE mener at kunnskapsgrunnlaget tilknyttet omsøkte fjernvarmeanlegg står i rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Dersom konsesjonær ved detaljplanlegging av ledningstraseer eller plassering av bygninger og liknende, ser at tiltaket kommer i nærheten av viktige naturtyper og/eller sjeldne arter må han ta kontakt med Fylkesmannen for nærmere avklaring.

Naturmangfoldloven §§ 9-12 er i denne saken vurdert, men får mindre relevans ettersom det er et godt kunnskapsgrunnlag i saken (jf. naturmangfoldloven § 8) og fordi NVE fattet en beslutning som ikke anses å medføre vesentlige virkninger for naturmangfoldet

6.14 Tilknytningsplikt etter plan- og bygningsloven

Statkraft Varme AS skriver at de vil søke kommunen om tilknytningsplikt når en eventuell konsesjon foreligger. NVE anbefaler at en eventuell tilknytningsplikt utformes i dialog mellom berørt kommune og konsesjonær.

NVE konstaterer at nye bygg utgjør en betydelig andel av kundegrunnlaget i Narvik, og at tilknytningsplikten derfor kan være viktig for samfunnsøkonomien i fjernvarmeanlegget.

7 Samlet vurdering og vedtak

NVE har gjort en helhetlig vurdering av konsesjonssøknaden med hovedvekt på teknisk løsning, samfunnsøkonomisk lønnsomhet og miljøvirkninger.

NVE vurderer de tekniske løsningene med fremdriftsplan som gjennomførbare og konstaterer at anlegget tilfredsstiller kravet til reservekapasitet (N-1 kriteriet) ved full utbygging, så lenge ingen enkeltkjeler har installert effekt over 8 MW.

NVE vurderer fremlagte kundegrunnlag som noe høyt, men innefor det sannsynlige området. NVEs samfunnsøkonomiske vurdering viser at fjernvarmeanlegget vil ha en knapp økonomisk gevinst sammenlignet med bruk av lokale varmeløsninger. Etter NVEs vurdering vil anlegget gi besparelser i bruk av elektrisk energi og besparelser i utslipp av CO₂. Tiltaket vil etter vårt syn ikke gi negative virkninger for allmenne interesser av betydning.

Fjernvarmekonsesjonen åpner for innføring av tilknytningsplikt etter plan- og bygningsloven § 27-5. NVE konstaterer at en eventuell påfølgende tilknytningsplikt kan være viktig for at fjernvarmeanlegget utvikles på en samfunnsmessig rasjonell måte.

NVE konstaterer at Narvik kommune og Nordland fylkes er positive til etablering av fjernvarmeanlegget.

NVE meddeler, på bakgrunn av opplysningene i konsesjonssøknaden, tilleggssøknad, innkomne høringsuttalelser og egne vurderinger, fjernvarmekonsesjon til Statkraft Varme AS for omsøkte fjernvarmeanlegg i Narvik kommune.

8 Konsesjonsvilkår og andre krav til konsesjonær

Av konsesjonsdokumentet framgår det at konsesjonen gis på bestemte vilkår. Disse vilkårene må oppfylles for at etableringen skal være lovlig. Fjernvarmeanlegget må også etableres i samsvar med andre aktuelle krav etter energiloven og annen lovgivning. I det følgende gir NVE en kort veiledning om enkelte vilkår, og minner om noen av de krav etter annen lovgivning som også gjelder ved etablering av fjernvarme.

8.1 Konsesjonsvilkårene

Som det framgår av vilkår 2 første punkt må anlegget levere varme fra omsøkt varmesentral innen angitt dato. Konsesjonær kan ikke oppfylle dette kravet med bruk av midlertidige varmesentraler. Hvis ikke dette er mulig, må konsesjonær i god tid før fristen utgår søke om utsettelse av den aktuelle fristen. Hvis konsesjonær ikke søker om - eller ikke får innvilget - forlenget en frist vil konsesjonen ikke lenger være gyldig. Vilkår 2 andre punkt sier at varmesentral og hovedrørnett i det vesentlig skal være bygget i samsvar med konsesjonen innen angitt dato. Dersom dette ikke kan gjøres må konsesjonær informere NVE, og eventuelt søke konsesjonen endret i henhold til realiteten i utbyggingen.

Vilkår 3 krever skriftlig rapportering av både idriftsettelse og ferdigstilling. NVE kan også kreve ytterligere opplysninger om anleggene.

Varmesentralen med bygg og tilhørende anlegg skal utformes i samsvar med kravene i vilkår 6. Før etablering av bygg og anlegg i forbindelse med varmesentral på Trekanten skal konsesjonær utforme en detaljplan som viser anleggets utforming, farge og materialvalg. Denne skal godkjennes av NVE før byggearbeider kan igangsettes. Konsesjonær må selv sikre at utbyggingen følger alle relevante krav i teknisk forskrift etter plan- og bygningsloven.

Etter vilkår 7 kan NVE kreve opplysninger om hvordan varmen i fjernvarmeanlegget produseres, og fornybarandel i produksjonen. For mer informasjon, se punkt om miljø i gjeldende veileder for drift av fjernvarme. Denne kan lastes ned på NVEs nettsted www.nve.no/fjernvarme. Etter dette vilkåret kan NVE også stille krav om endring i energisammensetningen i anlegget.

I vilkår 8 påpekes forholdet til kulturminner. Konsesjonær skal, i god før anleggsarbeidene starter, avklare om § 9-undersøkelser etter kulturminneloven er nødvendig, og ved funn, stanse arbeidet og varsle kulturminnemyndighetene, i henhold til kulturminneloven § 8.

Vilkår 9 påpeker blant annet hvordan konsesjonær skal koordinere fremføringen av fjernvarmenett med berørte parter som grunneiere, kommune og andre.

Ved tvil om tolking av de øvrige vilkår kan konsesjonær kontakte NVE.

8.2 Andre krav

Tilsyn: NVE fører tilsyn med konsesjonspliktige fjernvarmeanlegg, herunder oppfylling av vilkår, drift og vedlikehold av anlegget og beredskap. Tilsynet er gebyrfinansiert.

Utslipp til vann og luft: Fjernvarmeanlegg må drives i samsvar med forurensningslovens krav. Konsesjonær plikter å ta kontakt med Fylkesmannen for å avklare om det er nødvendig med utslippstillatelse etter dette lovverket.

Støy: Støy fra varmesentralen ved nærmeste bebyggelse bør ikke overskride anbefalte grenseverdier fra Klima- og forurensningsdirektoratet. Fylkesmannen kan gi nærmere opplysninger om dette.